

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра інформаційного права та юридичної
журналістики

08-04-09М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Комунікаційна риторика»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Медіаправо та медіабезпека»
спеціальності 061 «Журналістика»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІП
Протокол № 7 від 24.12.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Медіаправо та медіабезпека» спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання]. Мітчук О. А. – Рівне : НУВГП, 2024. – 27 с.

Укладач:

Мітчук О. А., професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Відповідальний за випуск: Мітчук О. А., д.соц.ком, в.о. завідувача кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Керівник групи забезпечення спеціальності 061 «Журналістика» Мітчук О. А., д. н. соц. ком, в.о. завідувача кафедри інформаційного права та юридичної журналістики

© О. А. Мітчук, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	6
1.1. Опис навчальної дисципліни	6
1.2. Тематика практичних занять	7
1.3. Критерії та шкала оцінювання	9
1.4. Контрольні заходи та засоби діагностики	10
2. Плани практичних занять	15
3. Самостійна робота студентів	18
4. Індивідуальна робота студентів	23
5. Рекомендована література	24

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Медіаправо та медіабезпека» спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування, змісту освітньо-професійної програми «Медіаправо та медіабезпека» спеціальності 061 «Журналістика».

Комунікація є фундаментальною складовою сучасного суспільства, що впливає на всі аспекти життя – від особистих взаємин до професійної діяльності. Здатність ефективно, впевнено та аргументовано висловлювати свої думки є однією з ключових компетенцій для будь-якої особистості. Саме цій навичці присвячена дисципліна «Комунікаційна риторика».

Метою вивчення дисципліни «Комунікаційна риторика» є вміння правильно будувати комунікаційний процес, який допоможе здобувачам освіти оволодіти основами риторичного мистецтва та комунікаційної вправності. Особливу увагу при вивченні цієї дисципліни приділено розвитку аналітичного мислення, формуванню переконливих аргументів, опануванню техніки мовлення та побудови публічних виступів, а також адаптації стилю мовлення до різних аудиторій та інформаційного суспільства.

Риторика сьогодні – це не лише мистецтво

красномовства, а й практичний інструмент для успішної взаємодії в умовах функціонування динамічного інформаційного середовища. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з теоретичними основами комунікаційної риторики, практичними прийомами ефективної комунікаційної взаємодії, а також розвинуть власні комунікативні навички.

Методичні рекомендації враховують сучасні виклики та потреби комунікації у професійній діяльності, зокрема в умовах цифровізації та глобалізації.

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» розроблені з урахування змісту відповідної освітньої програми «Медіаправо та медіабезпека».

Вказівки містять опис навчальної дисципліни, тематику практичних занять. Крім того для зручності здобувачів освіти щодо розуміння можливостей здобуття позитивних оцінок описані контрольні заходи та засоби діагностики та показано критерії та шкала оцінювання. Окрема увага зосереджена на самостійній роботі та завданнях до неї. Методичні вказівки також містять список рекомендованої літератури.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» є формування у майбутніх фахівців системи знань та вмінь щодо визначення та використання основних медіатехнологій в побудові комунікативних стратегій.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- застосовувати практичні методи, інструменти, типи, канали та засоби комунікації інформаційному середовищі;
- розуміти необхідну теоретичну та практичну базу задля встановлення і підтримки комунікативних зв'язків, між державою та суспільством, між людиною та світом, між державами та культурами;
- визначати теоретичні та прикладні аспекти технологій комунікативної стратегії.

Вивчення освітньої компоненти супроводжується набуттям таких компетентностей та результатів навчання:

Інтегральна

ІК – Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

Загальні

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово..

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК05. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та

пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Опанувавши дисципліну «Комунікаційна риторика» здобувачі освіти повинні володіти такими **результатами навчання**:

РН04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

РН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

РН14. Приймати рішення та розв'язувати професійні завдання з позицій соціальної відповідальності, верховенства права та дотримання законодавства.

За підсумками вивчення курсу формуються соціальні навички soft skills: здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, уміння слухати та запитувати та інші.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	<i>Сучасні комунікаційно</i>	4	1

	<i>управлінські процеси медіагалузі</i>		
2	<i>Імідж і репутація в комунікаційній риторичі.</i>	4	1
3	<i>Міждисциплінарність функціонування концепту «комунікація».</i>	4	1
4	<i>Комунікаційний текст: стадії створення, структура, зміст форма</i>	4	1
5	<i>Комунікаційні характеристики риторичі соціальних мереж.</i>	4	2
	Всього	20	6

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з освітньої компоненти проводиться за такими формами:

- оцінювання активності та роботи здобувачів освіти на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях або підготовка, презентація і обговорення укладеного та проаналізованого прикладного матеріалу;
- виконання контрольних або тематично-творчих робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань / дискусія;
- використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) аналітичні доповіді;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів та тестових завдань.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що визначають ступінь компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» є:

Теоретичні знання: розуміння основних принципів риторики; знання юридичної термінології та вміння її використовувати; ознайомленість із правовими актами та прикладами з практики.

Практичні навички: вміння формулювати аргументи в межах юридичних дискусій; чітке структурування промови (вступ, основна частина, висновок); логічність, послідовність і переконливість викладу.

Рівень мовленнєвої культури: грамотність (усна і письмова); використання відповідного стилю мовлення; емоційна виразність та вміння утримувати увагу слухачів.

Оцінка публічного виступу: вміння презентувати матеріал перед аудиторією; дотримання етикету під час дебатів чи інших риторичних вправ; реакція на запитання або критику.

Творчий підхід: оригінальність аргументації; внесення особистих ідей у виклад теми; використання риторичних прийомів (метафори, аналогії, приклади).

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Вид занять	Бали	Форма контролю
Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль		
Практичне заняття 1. <i>Сучасні комунікаційно-управлінські процеси медіагалузі</i> <i>Мета:</i> Визначити та охарактеризувати інформаційно-технологічні супроводи діяльності	5	<i>Форми проведення занять</i> – практичне заняття <i>Методи та технології навчання</i> – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які

<p>сучасної медіагалузі. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати прикладні характеристики інноваційної діяльності сучасної медіагалузі. Обґрунтувати функціонування медіабезпеки мережевого суспільства.</p>		<p>переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
<p>Практичне заняття 2. Імідж і репутація в комунікаційній риторичі. <i>Мета:</i> Охарактеризувати нові періоди формування комунікативної культури. Визначити особистісні характеристики комунікаційної вправності. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати Інформаційно-комунікаційне суспільство та продемонструвати на конкретних прикладах вплив комунікації на індивіда.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення. Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>
<p>Практичне заняття 3. Міждисциплінарність функціонування концепту «комунікація».</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та</p>

<p><i>Мета:</i> Використовуючи аналіз конкретних ситуацій з'ясувати функціонування комунікації у медіаправі. Охарактеризувати категорії медіаправа як комунікації. Визначити суспільно-психологічні фактори ефективної комунікації журналіста.</p>		<p>технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 4. Комунікаційний текст: стадії створення, структура, зміст і форма. <i>Мета:</i> Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз комунікаційного тексту як комунікативного тексту. Охарактеризувати заголовковий комплекс медіатексту.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 5. Комунікаційні характеристики риторики соціальних мереж.</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання</p>

<p><i>Мета:</i> Охарактеризувати проблему протистояння соціальних мереж і професійної журналістики. Визначити роль журналіста у соціальних мережах, з'ясувати небезпеку соціальних медіа та охарактеризувати поведінку українських журналістів у соцмережах.</p>		<p>– демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>
Усього практичні заняття	25	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10	Наукова стаття або тези
Написання реферату	25	Реферат
Усього поточна складова оцінювання:	60	
<i>Підсумкова складова оцінювання</i>		
2.1 Модульний контроль №1	20	Тести
2.2 Модульний контроль №2	20	Тести
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
РАЗОМ	100	

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно 3 можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно 3 обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Сучасні комунікаційно-управлінські процеси медіагалузі

Опис теми.

1.1. Інформаційно-технологічні супроводи діяльності сучасної медіагалузі.

1.2. Прикладні характеристики інноваційної діяльності сучасної медіагалузі.

1.3. Медіабезпека мережеве суспільство.

Методичні рекомендації:

Визначити та охарактеризувати інформаційно-технологічні супроводи діяльності сучасної медіагалузі. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати прикладні характеристики інноваційної діяльності сучасної медіагалузі. Обґрунтувати функціонування медіабезпеки мережевого суспільства.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації

ТЕМА 2. Імідж і репутація в комунікаційній риторичі.

Опис теми.

2.1. Формування комунікативної культури.

2.2. Особистісні характеристики комунікаційної вправності.

2.3. Інформаційно-комунікаційне суспільство та вплив комунікації на індивіда.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати нові періоди формування

комунікативної культури. Визначити особистісні характеристики комунікаційної вправності. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати інформаційно-комунікаційне суспільство та продемонструвати на конкретних прикладах вплив комунікації на індивіда.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення.

Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

ТЕМА 3. Міждисциплінарність функціонування концепту «комунікація».

Опис теми.

3.1. Комунікація у медіаправі.

3.2. Медіаправо як комунікація.

3.3. Суспільно-психологічні фактори ефективної комунікації журналіста.

Методичні рекомендації:

Використовуючи аналіз конкретних ситуацій з'ясувати функціонування комунікації у медіаправі. Охарактеризувати категорії медіаправа як комунікації. Визначити суспільно-психологічні фактори ефективної комунікації журналіста.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 4. Комунікаційний текст: стадії створення,

структура, зміст і форма

Опис теми.

4.1. Комунікаційний текст як комунікативний текст.

4.2. Заголовковий комплекс медіатексту.

Методичні рекомендації:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз комунікаційного тексту як комунікативного тексту. Охарактеризувати заголовковий комплекс медіатексту.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 5. Комунікаційні характеристики риторики соціальних мереж.

Опис теми.

5.1. Проблема протистояння соціальних мереж і професійної журналістики.

5.2. Журналіст у соціальних мережах. Небезпека соціальних медіа.

5.3. Поведінка українських журналістів у соцмережах.

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати проблему протистояння соціальних мереж і професійної журналістики.

Визначити роль журналіста у соціальних мережах, з'ясувати небезпеку соціальних медіа та охарактеризувати поведінку українських журналістів у соцмережах.

Форми проведення занять – практичне заняття
Методи та технології навчання – демонстрація
презентації та аналіз конкретних ситуацій
Форма контролю – обговорення кейсів

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – невід’ємна частина навчання журналістів, яка дозволяє закріпити теоретичні знання та розвинути практичні навички. Вона є основою для формування професійної компетентності майбутніх журналістів.

Самостійна робота з дисципліни «Комунікаційна риторика» передбачає виконання прикладних завдань, спрямованих на розвиток комунікаційних навичок, аргументації, критичного мислення та вміння переконувати.

Змодельуйте комунікаційну ситуацію.

Кейс 1: Виступ на конференції

Ситуація: Ви представляєте компанію або організацію на міжнародній конференції. Ваше завдання — донести основну ідею проекту та переконати аудиторію підтримати його (фінансування, партнерство тощо).

Завдання:

1. Розробіть структуру виступу (вступ, основна частина, висновки).
2. Напишіть текст промови (3–5 хвилин).
3. Визначте та проаналізуйте риторичні прийоми (етос, логос, пафос), які ви використали для переконання.
4. Оцініть можливі ризики непорозуміння або негативного сприйняття аудиторії.

Кейс 2: Управління кризовою ситуацією

Ситуація: Компанія зазнала критики у соціальних мережах через непорозуміння під час запуску нового

продукту. Вам потрібно підготувати офіційне звернення, щоб згладити конфлікт і відновити репутацію.

Завдання:

1. Сформулюйте основну ідею звернення.
2. Напишіть текст заяви (до 300 слів).
3. Оберіть відповідний стиль (формальний / неформальний) і поясніть свій вибір.
4. Підготуйте план відповіді на можливі запитання чи критику в коментарях.

Кейс 3: Дебати в університеті

Ситуація: Університет організовує дебати на тему: «Соціальні мережі: користь чи шкода для молоді?» Ви виступаєте на стороні, що підтримує користь.

Завдання:

1. Підготуйте аргументи на підтримку своєї позиції.
2. Складіть контраргументи, які можуть використати опоненти, і дайте їм відповідь.
3. Розробіть заключну промову (1–2 хвилини), яка підсумовує вашу позицію та залишає сильне враження на аудиторію.

Кейс 4: Робота з переконливими текстами

Ситуація: Вам доручили створити рекламний текст для соціальної кампанії про здоровий спосіб життя, який буде поширюватися у соціальних мережах.

Завдання:

1. Визначте цільову аудиторію та основну мету тексту.
2. Напишіть текст (до 200 слів), використовуючи риторичні фігури та прийоми (метафори, повтори, риторичні запитання тощо).
3. Проаналізуйте, як текст впливає на емоції, логіку та довіру аудиторії.

Кейс 5: Переговори з партнерами

Ситуація: Ви представляєте стартап і ведете переговори з потенційними партнерами. Ваше завдання — переконати їх інвестувати у ваш проект.

Завдання:

1. Розробіть структуру переговорів (вступ, аргументація, відповіді на заперечення, завершення).
2. Напишіть приклади ключових аргументів і запитань, які ви плануєте поставити.
3. Підготуйте відповідь на можливе заперечення: «*Це ризиковано, ми не впевнені у вашій ідеї*».

Кейс 6: Публічна презентація соціального проекту

Ситуація: Ви берете участь у конкурсі соціальних проектів. Ваш проект спрямований на допомогу малозабезпеченим сім'ям. Вам потрібно створити презентацію для журі.

Завдання:

1. Розробіть структуру презентації: коротке введення, опис проблеми, рішення, очікувані результати.
2. Напишіть текст для виступу, використовуючи приклади та емоційні елементи, щоб зацікавити аудиторію.
3. Проаналізуйте, які засоби невербальної комунікації (жести, міміка, інтонація) допоможуть підсилити ваш виступ.

Кейс 7: Управління конфліктом у команді

Ситуація: У робочій групі виник конфлікт через нерівномірний розподіл завдань. Двоє учасників звинувачують одне одного в недотриманні термінів. Ви — керівник групи, який має вирішити цю ситуацію.

Завдання:

1. Підготуйте план діалогу для залагодження конфлікту.

2. Напишіть текст звернення до команди, який заспокоїть ситуацію та мотивує до спільної роботи.

3. Визначте ключові принципи, які слід врахувати для уникнення подібних конфліктів у майбутньому.

Кейс 8: Управління конфліктом у команді

Ситуація: У робочій групі виник конфлікт через нерівномірний розподіл завдань. Двоє учасників звинувачують одне одного в недотриманні термінів. Ви — керівник групи, який має вирішити цю ситуацію.

Завдання:

1. Підготуйте план діалогу для залагодження конфлікту.
2. Напишіть текст звернення до команди, який заспокоїть ситуацію та мотивує до спільної роботи.
3. Визначте ключові принципи, які слід врахувати для уникнення подібних конфліктів у майбутньому.

Кейс 9: Зустріч із журналістами

Ситуація: Вас запросили на прес-конференцію для представлення нового продукту або послуги. Журналісти можуть поставити незручні запитання щодо недоліків продукту або конкурентів.

Завдання:

1. Розробіть основні тези для презентації (включно з унікальними перевагами продукту).
2. Підготуйте відповіді на три можливі критичні запитання.
3. Створіть список слів і фраз, які допоможуть уникати конфронтації, але зберігати впевненість у відповідях.

Кейс 10: Мотиваційний виступ

Ситуація: Ви виступаєте перед студентами на заході, присвяченому кар'єрному росту. Ваше завдання — надихнути аудиторію на активну роботу над собою.

Завдання:

1. Напишіть вступну частину промови, яка захопить увагу аудиторії.
2. Створіть основну частину, включивши історію особистого успіху чи приклад, який мотивує.
3. Завершіть промову сильним закликком до дії.
4. Оцініть, які елементи риторики допоможуть зробити ваш виступ більш емоційним і переконливим.

Кейс 11: Критика як риторичний прийом

Ситуація: Ви пишете відкритий лист у відповідь на політичне рішення, яке викликало широкий суспільний резонанс. Ваше завдання — конструктивно висловити критику та запропонувати альтернативу.

Завдання:

1. Визначте основні аргументи критики (логічні, етичні чи емоційні).
2. Сформулюйте пропозиції, які покажуть альтернативний підхід до вирішення проблеми.
3. Проаналізуйте можливу реакцію аудиторії на ваш текст.

Кейс 12: Внутрішньокорпоративне звернення

Ситуація: Ви — керівник відділу, і вам потрібно повідомити команді про зміни у форматі роботи (наприклад, перехід на віддалений режим).

Завдання:

1. Напишіть текст внутрішнього повідомлення, враховуючи необхідність зберегти позитивний настрій.
2. Розробіть план відповіді на можливі запитання чи заперечення працівників.
3. Поясніть, які слова та фрази допоможуть уникнути непорозуміння або негативної реакції.

Підготовка презентацій: Візуалізація результатів самостійної роботи.

Участь у наукових конференціях: Представлення результатів досліджень.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання	20	Наукова стаття, або тези або реферат.
---	-----------	---------------------------------------

Написання реферату

Індивідуальне завдання передбачає написання наукової статті, або тези або реферату щодо тематики медіабезпеки та інформаційного суспільства та передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати/тези/статті повинні відповідати єдиним вимогам <https://peremena.com.ua/uk/titul-uk/vimogi-do-referatu-v-ukrayini/> .

Перелік тем для рефератів

1. Сутність і структура комунікаційної риторики.
2. Історія розвитку риторики як науки про комунікацію.
3. Вербальні та невербальні засоби комунікації в риториці.
4. Риторичні прийоми переконання: теорія і практика.
5. Ефективність публічних виступів: риторичний аналіз.
6. Етика в риторичній комунікації: моральні аспекти переконання.
7. Мовленнєві стратегії у політичній риториці.

8. Риторичні аспекти міжкультурної комунікації.
9. Масова комунікація та риторика: взаємозв'язок і вплив.
10. Роль емоцій у побудові риторичних виступів.
11. Сучасна цифрова риторика: комунікація в соціальних мережах.
12. Маніпуляція як риторичний прийом у медіа-просторі.
13. Роль метафори та інших художніх засобів у риторичній комунікації.
14. Риторика дебатів: структура аргументації та контраргументації.
15. Криза довіри в суспільстві: як риторика впливає на громадську думку.
16. Роль харизми в успішній риторичній комунікації.
17. Риторика в рекламі: як слова формують бренди.
18. Риторичні техніки в судовій комунікації.
19. Жанрова специфіка риторичних текстів у сучасній журналістиці.
20. Риторика в освітньому процесі: як навички публічного мовлення впливають на навчання.

Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Mitchuk, O., Penchuk, I., Podluzhna, N., Shirobokova, O., Tregub, A. Changes in social communication

as a tool of social work under the influence of digitalization. *Estudios de Economia Aplicada*, 2021, 39(3), 4717 (Scopus)

2. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро : ГРАНІ, 2020. 100 с.

3. Кабиш О. О. Українська мова в судово-процесуальній сфері : навч.-практ. посіб. К. : Алерта, 2019. 110 с.

4. Короткова Ю. М. культура мовлення юриста : навчально-методичний посібник. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 184 с.

5. Крикун В. Ю. Риторика : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 223 с.

6. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посіб. Київ : «Київський університет», 2019. 239 с.

7. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1 (41). С. 46–54.

8. Молдован В. В. Судова риторика : навчальний посібник для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010. 496 с.

9. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище : курс лекцій. Херсон : Олді-плюс, 2020, 175 с.

10. Олійник О. Б. Правова риторика : навчальний посібник для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010, 166 с.

11. Олійник О. Б., Молдован В. В., Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів. Київ : Кандор, 2009, 213 с.

12. Палеха Ю. І., Палеха О. Ю., Горбань Ю. Л. Інформаційна культура : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Палехи Ю. І. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 400 с.

13. Рогожин О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна: підруч. для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. вищ. навч. зак. / вид. 2-ге, допов.

Донецьк : Донецький юридичний інститут МВС України, 2012, 298 с.

14. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця : монографія / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : НА СБУ, 2021. 500 с.

Допоміжна література:

1. Andrii Borovyk, Olha Mitcuk, Vitalii Demianchuk, Viktoria Zoliak, Roman Paziuk. The legal aspects of the activities of journalists and media professionals related to human rights protection. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Vol: 23, Issue 2, 2020. 1544-0044-23-2-470.

2. Mitchuk O., Haidur N. The Concept of «Communication» in the System of Social Communications. *Образ*. 2021. Вип. (47). С. 68–71.

3. Мітчук О., Гайдур Н. Особливості взаємодії факторів соціокомунікаційної діяльності. *Образ*. 2021. Вип. 3 (37). С. 17–26.

4. Мова української юриспруденції: навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А Лисенко та ін. Харків : Право, 2020, 330 с.

5. Риторика : навч. посібн. (упор. Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко). Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247 с.

6. Судова риторика : навчальний посібник. Видавництво : Юрінком Інтер, 2019, 496 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Куньч З. Йоанникій Галятовський в історії української риторики. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. Вип. 21. С. 25–29. URL: http://vlp.com.ua/files/05_75.pdf.

2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : навч. посіб. К. : Вища шк., 2003. 311 с. URL: [http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мас%27ко Л. % В2.pdf](http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мас%27ко%20Л.%20В2.pdf).
3. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1 (41). С. 46–54. URL: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1\(41\)-46-54](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1(41)-46-54).
4. Сацюк О. В. Вплив античної риторичної науки на сучасні політичні промови. *Соціальна політика: сучасні аспекти*. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/06-SACYUK.pdf>.
5. Снегірьова Є. О. Риторика і навчання усного перекладу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2009. № 3. С. 206–215. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/9961>.